

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет технологій і дизайну
Кафедра рисунку та проектної графіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету технологій і дизайну

Тетяна ІВАНІЩЕНА

Підпис

2024

СІЛАБУС

Навчальна дисципліна Дизайн постерів
Назва

Дизайн
Вид і назва освітньої програми

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

Спеціальність 022 Дизайн

Форма здобуття освіти денна

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Селезньова Анна Володимирівна
Профайл викладача	https://rpg.khmnu.edu.ua/sklad-kafedry/
Е-mail викладача(ів)	seleznovaA@khmnu.edu.ua
Контактний телефон	-
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=9647
Консультації	Очні: четвер, 2-га пара, 2-220; онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма здобуття освіти	Обсяг дисципліни		Кількість годин						Форма семестрового контролю	
		Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття					Самостійна робота, в т.ч. ІРС	залік	іспит
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття			
В	Д	4,0	120	51	-	51	-	-	69	+	-

Анотація дисципліни

Дисципліна «Дизайн постерів» відноситься до вибіркової дисципліни здобувачів першого рівня здобуття вищої освіти (освітній ступінь «бакалавр») і спрямована на підвищення рівня професійної компетентності майбутніх дизайнерів та художників.

Курсом передбачено формування основних принципів проектування у дизайні, вивчення методів та технологій створення плакатного повідомлення. Здатність дизайнера до образно-

-асоціативного мислення є основою творчого процесу і вмінням використовувати свої знання у практичній діяльності для виконання конкретного завдання з проектування. Рішення проектних завдань засобами графіки у плакатній формі припускає постійний розвиток творчої індивідуальності майбутніх фахівців.

В процесі навчання студенти отримають теоретичну базу знань і зможуть закріпити її на практиці використовуючи сучасні інструменти і підходи, які знадобляться їм для роботи на реальних проектах. Дисципліна «Дизайн постерів» знайомить з образотворчими засобами плакатної графіки, як формою передачі інформації, дає знання про особливості композиційного вирішення різних видів постерів, правилах, прийомах, засобах формоутворення, створення цілісного, естетично значимого, художньо-виразного продукту творчої діяльності.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Формування у студентів творчого відношення до проектної діяльності, навчання особливостям графічної майстерності, вироблення навичок і умінь висловлювати свій проектний задум, використовуючи різні графічні техніки.

Завдання дисципліни – набуття студентами практичних навичок у дизайні постерів; підготовка здобувачів до самостійного рішення практичних і творчих задач в їхній творчій діяльності; ознайомлення із засобами та художніми прийомами створення дизайн-проекту оформлення постеру; розвиток естетичного та емоційного ставлення до творів образотворчого мистецтва та дизайну, вміння розуміти та цінувати народну художню творчість.

Очікувані результати навчання

Після вивчення дисципліни студент повинен: *знати* історію та передумови виникнення плакатного повідомлення; основні види та стилі постерів; *володіти* основними термінами та поняттями зі сфери дизайну плакатного мистецтва та поліграфічних технологій; *розуміти* архітектоніку постера та його основних складових елементів; *поєднувати* композиційну основу шрифтових блоків із зображеннями авторських ілюстрацій; *вільно володіти* графічними техніками та застосовувати сучасні комп'ютерні графічні програми для виконання дизайну різних видів постерів; *узагальнювати* результати дослідження та впроваджувати їх у дизайнерську практику; *демонструвати* вміння комплексно інтегрувати об'єкти дизайну та їх окремі елементи в інформаційне та предметно-просторове середовище; *використовувати* актуальні дизайнерські методології у синтезі з використанням електронних ресурсів, комп'ютерних технологій та засобів мультимедіа для продукування комплексних дизайн-пропозицій; *презентувати* результати своєї роботи у різних формах.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема	Тема лабораторного заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1,2	Історія виникнення плакатного повідомлення.	ЛР 1. Розроблення авторського рекламного постеру ретро стилю (із використанням художніх прийомів, шрифтів, додаткових елементів – орнаментів, текстур, інших зображень, притаманних обраній стилістиці).	Підготовка до виконання лабораторної роботи №1, далі ЛР1.	8	Літ.: [1] с. 5-25; [2] с.4-18, [3] с. 6-34

3,4	Особливості створення різних видів постерів.	ЛР 2. Розроблення шрифтового постеру для мистецької акції.	Підготовка до виконання ЛР2 та підготовка до захисту ЛР1.	16	Літ.: [1] с. 26-42; [2] с. 24-48, [3] с. 36-52
5,6					
7,8		ЛР 3. Розроблення соціального постеру як засіб впливу на суспільство: антитютюновий, антиалкогольний, екологічний.	Підготовка до виконання ЛР3 та підготовка до захисту ЛР2.	14	Літ.: [1] с. 45-52; [4] с. 7-33, [5] с. 25-64
9,10					
11,12					
13,14	ЛР 4. Розроблення рекламного постеру як різновиду плакатного мистецтва (циркова афіша).	Підготовка до виконання ЛР4 та підготовка до захисту ЛР3.	16	Літ.: [2] с. 56-88; [4] с. 45-58	
15,16	Композиційні особливості створення серійних постерів.	ЛР 5. Розроблення серійних постерів: для музичного фестивалю, кінофестивалю; спортивного заходу; соціальних, рекламних або театральних заходів (на вибір здобувача).	Підготовка до виконання ЛР5 та підготовка до захисту ЛР4.	10	Літ.: [1] с. 125-147; [2] с. 92-101, [3] с. 78-85
17			Підготовка до захисту ЛР 5. Формування портфоліо із графічних робіт, виконаних під час лабораторних занять.		

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і лабораторні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене лабораторне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відвідувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До лабораторних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набуті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>): розділ «Нормативні документи», рубрика – «Положення», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності»).

При виконанні лабораторного завдання з дисципліни студент має дотримуватися політики добросовісності. У разі виявлення плагіату він отримує незадовільну оцінку і має виконати завдання за новою темою.

Критерії оцінювання результатів навчання

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** інституційною шкалою відповідно до Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості і встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу.

Оцінка, яка виставляється за лабораторне заняття, складається з таких елементів: якість виконання графічної роботи; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняте рішення; своєчасний захист лабораторної роботи.

У кінці семестру студент має сформувати портфоліо із графічних робіт, виконаних під час лабораторних занять і представити його на перегляд протягом останнього тижня семестру. Портфоліо графічних робіт може бути виконано за допомогою:

- традиційних ручних технік (оформлення у вигляді окремих графічних робіт ф. А3) або
- за допомогою сучасних комп'ютерних технологій (оформлення у вигляді друкованого презентаційного планшету на папері сіті-лайт форматом А1).

Оцінка, яка виставляється на перегляді складається з таких елементів: складність (оригінальність) концептуального рішення графічних робіт та якість виконаних робіт; якість оформлення графічних робіт.

Термін захисту лабораторної роботи вважається своєчасним, якщо студент захистив її на наступному після виконання роботи занятті. Пропущене лабораторне заняття студент зобов'язаний відпрацювати, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота					Контрольні заходи	Семестровий контроль, залік	
Лабораторні роботи №:					Портфоліо робіт		
1	2	3	4	5		За рейтингом	
ВК*:					0,8	0,2	0

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання
A	4,75–5,00	Зараховано
B	4,25–4,74	
C	3,75–4,24	
D	3,25–3,74	
E	3,00–3,24	
FX	2,00–2,99	Незараховано
F	0,00–1,99	

Питання для самоконтролю результатів навчання

1. В яких цілях прийнято використовувати плакат?
2. Які вимоги до створення постеру?
3. При виборі шрифту для тексту на плакатах підходить вислів: «щоб було гарно», «щоб можна було прочитати», «щоб було багато кольорів»?
4. Зображення на плакаті повинне: займати 2/3 від всього плакату; бути помітним здалеку; бути логічним; бути зрозумілим; відповідати загальній стилістиці.
5. Креативний підхід до розроблення дизайну плаката – це саме те, що допоможе виділити його з маси подібних, змусить перехожих звернути на нього увагу й зацікавитися. Домогтися такого ефекту можна за допомогою: використанням лише кольорів веселки; нестандартного підходу до розміщення елементів; інтригуючих заголовків; використання 5 і більше видів шрифтів; несподіваних поєднань.
6. Які засоби допоможуть створити постер?
7. Які є види плакатного мистецтва?
8. Які особливості політичного постеру?

9. З яких елементів складається рекламний постер?
10. Які питання висвітлює соціальний постер?
11. Який постер відповідає соціальним потребам суспільства і торкається питань здоров'я нації, профілактики хвороб, соціальної підтримки людей?
12. Який постер відображає питання, пов'язані з самовизначення нації, історичною спадщиною, етнонаціональними цінностями, історико – культурними пам'ятками та визначними постатями?
13. Який постер пропагує наукові знання, методи праці, різні правила й, на відміну від інших видів постерів, містить значну кількість тексту, серію малюнків і призначений для тривалого використання.
14. Які види постерів рекламують шоу, концерти, вистави, спортивні заходи, презентації, виставки?
15. Що таке «театральна афіша»?
16. Визначте основні етапи виникнення плакатів.
17. Дайте визначення терміна «плакат» та «постер».
18. Охарактеризуйте типологічні особливості постерів.
19. Наведіть основні види постерів.
20. Проаналізуйте постер як засіб інформаційної реклами.
21. Охарактеризуйте постер як засіб іміджевої реклами.
22. Виявіть особливості постеру як засобу політичної реклами.
23. Визначте специфіку роботи дизайнера та редактора над проектом постеру.
24. Які типові композиції постерів різних типів відомі?
25. Охарактеризуйте архітектуру постерів різних типів.

Рекомендована література:

Основна

1. Олійник О. П. Теорії та концепції дизайну : навчальний посібник / О. П. Олійник. – Херсон: Олді-плюс, 2024. – 256 с.
2. Андрущенко Т. І. Дизайн : посіб. для ВНЗ III та IV рівня акредитації зі спец. «Дизайн» / Т. І. Андрущенко, І. І. Дробот, Ю. Г. Легенький. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. – 702 с.
3. Даниленко В. Я. Дизайн: підруч. для студ. вищих навч. закл. спец. «Дизайн» / В. Я. Даниленко. Харків : Видавництво ХДАДМ. – 2003. – 320 с.
4. Ключко Д. Сховане мистецтво. Есеї, розмови, коментарі / Д. Ключко (за редакцією Ірини Магдиш). Київ : ArtHuss, 2023. – 288 с.
5. Слітюк О. О. Особливості дизайн-проектування рекламних фотографічних композицій: кол. моногр. Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2022. С. 116 – 124.
6. Денисенко С. М. Стилi графічного дизайну : довідник / С. М. Денисенко. Київ : НАУ, 2021. – 56 с.

Додаткова

7. Удріс І. М. Нариси з історії зарубіжного дизайну. Новий та новітній час: навч. посіб. / І. М. Удріс, А. В. Школяр. Кривий Ріг : 2008. – 251 с.
8. Конопльова О. В. Мистецтво, архітектура та містобудування Західної Європи доби Відродження : навч. посіб. / О. В. Конопльова; Харк. нац. акад.міськ. госп.-ва. Харків : ХНАМГ, 2013. – 162 с.
9. Губаль Б. І. Композиція в дизайні : навч.-метод. посіб. / Б. І. Губаль. Івано-Франківськ : ПНУ, 2011. – 240 с.
10. Печенюк Т. Кольорознавство : підруч. для студ. вищ. навч. закладів / П. Печенюк. Київ : Грані-Т, 2009. – 191 с.

11. Куленко М. Я. Основи графічного дизайну : підручник., 2-ге вид., випр. і доп. / М. Я. Куленко. Київ : Кондор, 2007. – 492 с.
12. Куленко М. Я. Графіка шрифту : навч. посіб. / М. Я. Куленко. Київ : КНУБА, 2004. – 192 с.
13. Лесняк В. Графічний дизайн (основи професії) : навч. посіб. / В. Лесняк. Київ : Біос Дизайн Букс, 2009. – 416 с.
14. Савін В. М. Типографіка: навчальний посібник / В. М. Савін. Київ : Вересень. 2003.
15. Іванченко Г. П. Основи теорії дизайну: конспект лекцій / Г. П. Іванченко. Луцьк: ТК Луцького НТУ, 2014. – 51 с.
16. Шевченко В. Е. Характеристика шрифту як способу поліграфічного відтворення тексту : конспект лекцій для студентів відділення «Видавнича справа та редагування» з курсу «Шрифтознавство» / В. Е. Шевченко. Київ : Інститут журналістики, 2005. – 106 с.
17. Фартінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення / пер. з англ. К. Грицайчук, А. Пітик та ін. Харків: Віват, 2019. – 576 с.
18. Холлінгсворт М. Велика ілюстрована енциклопедія історії мистецтв / М. Холлінгсворт. Київ : Махаон–Україна, 2007. – 512 с.
19. Маєвський О. Політичні плакат і карикатура як засоби ідеологічної боротьби в Україні 1939–1945 рр. : монографія. Київ : Ін-т історії України НАН України, 2018. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi58/0042623.pdf>
20. Голубець О. М. Мистецтво ХХ століття / О. М. Голубець. Львів : Колір «ПРО», 2022. – 239 с.
21. Яковлев М. І. Основи формування професійного мислення художників графічного дизайну // Технічна естетика і дизайн: міжвідомчий науково – технічний збірник / Відп. ред. М. І. Яковлев. – К. : Віпол, 2004. – Вип. 3-4. – С. 181-185.
22. Дубрівна А., Пашукова С., Руссол Ю. Українська народна орнаментика в дизайні сучасного плакату. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип 55, том 1, 2022. – С. 73-79. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/2020/scachano/APGN/APGN2022v55t1/11.pdf>
23. Хиневич Р. В., Васильєва О. С., Жиденко А. І. Особливості дизайну рекламних плакатів сучасних комп'ютерних ігор. Art and Design №1, 2019. – С. 150-158. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/2020/scachano/AandD/AandD2019n1/150.pdf>
24. Мельник О. Я., Штець В. О. Комунікативні концепції та технологічні інновації у дизайні сучасного плакату. Мистецтвознавство. Культура і сучасність. №1. 2019. – С. 76-80. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/2020/scachano/KiS/KiS2019n1/76.pdf>
25. Калашнікова О. А. Зображальний аспект візуальної мови графічного дизайну (на матеріалі плаката) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.07 : захищ. 02.06.11. Харків, 2011.